

درآمدی بر حقوق بشر در اسلام

نوشته

دکتر مهدی ذاکریان

دانشیار دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

فصلنامه مطالعات بین‌المللی

با همکاری

انشارات جهان سیاست

سرشناسه: ذاکریان امیری، مهدی، ۱۳۴۷
عنوان و نام پدیدآور: درآمدی بر حقوق بشر در اسلام / نویسنده: مهدی
ذاکریان امیری /
مشخصات نشر: کرج، جهان سیاست، تهران: فصلنامه مطالعات بین‌المللی،
۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۱۵۴ ص.: جدول، نمودار؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک: 978-622-90103-3-4
یادداشت: زبان: فارسی - انگلیسی - عربی.
موضوع: حقوق بشر - جنبه‌های مذهبی - اسلام
موضوع: حقوق مدنی - جنبه‌های مذهبی - اسلام
رده‌بندی کنگره: ۱/ BP۲۳۰
رده‌بندی دیویدی: ۲۹۷/۴۸۳۴
شماره کتابشناسی ملی: ۹۳۴۸۶۵۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی

انتشارات جهان سیاست (با همکاری فصلنامه مطالعات بین‌المللی)

نام کتاب: حقوق بشر در اسلام

مؤلف: مهدی ذاکریان

صفحه‌آرایی و طراح جلد: جهان سیاست

نوبت چاپ: چاپ دوم (ویرایش جدید)، ۱۴۰۲

ناشر: انتشارات جهان سیاست (با همکاری فصلنامه مطالعات بین‌المللی ISJ)

شمارگان: ۹۰۰

چاپ و صحافی: چاپ نسیم

شابک: 978-622-90103-3-4

نشانی دفتر پخش: تهران، شاهین، خیابان گل لاله، بلوار سرلشکر مخبری (۳۵ متری گلستان)،

پلاک ۱، طبقه منفی ۱، واحد ۱۱، کد پستی: ۱۴۷۵۸۶۵۸۰۹، تلفن: ۰۲۱-۶۵۱۱۹۷۳۲

نشانی دفتر نشر: کرج، فردیس، خیابان ولیعصر، بلوار هفت تیر، پاساژ میلاد، شماره ۱۷۰،

کد پستی: ۳۱۷۵۹۱۳۱۵۳، تلفن: ۰۲۶-۳۶۵۰۶۷۸۲

تارنمای انتشارات برای خرید پستی کتاب: www.pwpub.ir

کلیه حقوق برای انتشارات جهان سیاست محفوظ است.

فهرست مطالب

۷	دیباچه
۱۵	خودآزمایی دیباچه
۱۷	فصل یکم- کلیات و مفاهیم
۱۷	۱/۱ تعریف حق و ارتباط آن با تکلیف
۲۰	۱/۲ آیا می‌شود حقوق بشر را تعریف کرد؟
۲۵	۱/۳ مبانی هستی‌شناسی و انسان‌شناختی حقوق بشر
۴۰	۱/۴ مبانی، منابع و اهداف حقوق بشر در اسلام
۴۵	خودآزمایی فصل یکم
۴۷	فصل دوم- اصول بنیادین حقوق بشر در اسلام
۴۸	۲/۱ اصل توحید
۴۹	۲/۲ اصل حیات (رابطه دنیا با آخرت)
۵۰	۲/۳ اصل کرامت انسانی
۵۱	۲/۴ اصل عدالت
۵۲	۲/۵ اصل برابری
۵۳	۲/۶ اصل صلح
۵۴	۲/۷ اصل محیط زیست
۵۵	۲/۸ حقوق والدین
۵۸	خودآزمایی فصل دوم
۵۹	فصل سوم- جهت‌گیری اندیشمندان اسلامی نسبت به حقوق بشر
۵۹	۳/۱ جهان‌شمول‌گرایی
۶۲	۳/۱/۱ اعلامیه جهانی حقوق بشر
۷۰	۳/۱/۲ گروه کشورهای همفکر و جهان‌شمولی حقوق بشر
۷۷	۳/۲ نسبی‌گرایی حقوق بشر

۳/۲/۱	نسبیت گرایی فرهنگی	۷۷
۳/۲/۲	کرامت بشری	۸۱
	خودآزمایی فصل سوم	۸۳
	فصل چهارم- تطبیق حقوق بشر در اسلام با حقوق بشر معاصر	۸۵
۴/۱	چالش‌ها و ناسازواری‌ها	۸۵
۴/۲	نقاط اشتراک	۸۶
۴/۳	نقاط افتراق (بررسی و تحلیل مصادیق چالشی)	۸۷
۴/۴	گفت‌وگو و هم‌اندیشی راهکار حفظ کرامت بشری	۸۹
۴/۵	سه میم و سمبل	۹۰
۴/۶	آشتی با نمادهای حقوق بشر	۹۱
۴/۷	چه باید کرد؟	۹۳
	خودآزمایی فصل چهارم	۹۴
	دستاوردها	۹۷
	خودآزمایی دستاوردها	۱۰۴
	ضمیمه نخست- اعلامیه جهان شمول حقوق بشر ۱۹۴۸ سازمان ملل متحد	۱۰۷
	ضمیمه دوم- اعلامیه حقوق بشر اسلامی ۲۰۲۰ سازمان همکاری اسلامی	۱۱۷
	ضمیمه سوم- اصول حقوق بشری قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۳
	منابع	۱۳۹
	درباره نویسنده	۱۴۳
	نمایه	۱۵۱

نمایه

ایمان، ۱۰۸، ۱۱۲	آزادی، ۱۲، ۱۸، ۱۹، ۲۵، ۲۶، ۲۸
آیین، ۱۲، ۴۷، ۵۳، ۸۹	۲۹، ۳۱، ۳۲، ۴۷، ۸۶، ۱۰۳، ۱۰۷
بازداشت، ۲۲، ۱۳۶، ۱۳۷	۱۰۹، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۳۵، ۱۵۱
باور، ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۳، ۲۹، ۳۷، ۴۵، ۴۷، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۷۳، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۲، ۸۵، ۸۹، ۹۳، ۱۰۰	آزادی بیان، ۱۸، ۳۲، ۱۰۳
۱۰۳	آزادی عقیده، ۳۲، ۱۱۲
بردگی، ۳۰، ۴۷، ۸۵، ۱۰۳، ۱۰۹	اسلام، ۲، ۳، ۸، ۱۰، ۱۱، ۱۴، ۱۹
بندگی، ۴۷، ۸۵	۲۳، ۲۸، ۴۰، ۴۱، ۴۳، ۴۵، ۴۷، ۴۸
بیمه، ۱۸، ۸۵، ۱۰۳، ۱۳۴، ۱۳۵	۴۹، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۷۳، ۷۴، ۸۵
پاسخگویی، ۲۳	۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۳، ۹۴، ۹۸، ۹۹
پرستش، ۴۲، ۴۷، ۴۸	۱۰۱، ۱۱۷، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۹
پرستش، ۱۲، ۱۴، ۱۸، ۲۰، ۴۰، ۹۳	۱۴۰، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۷
۹۷	اعتقاد، ۷۰
تاریخ، ۱۸، ۲۵، ۳۷، ۴۸، ۶۸	اعلامیه، ۲۹، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۷، ۶۱
تاریکی، ۸	۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۶۹، ۷۰، ۷۱
تعهد، ۲۲، ۶۵، ۱۰۸	۷۲، ۷۳، ۷۴، ۸۶، ۸۹، ۱۰۰، ۱۰۷
تعهدات عام الشمول، ۳۷	۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۳۹
تمایز، ۱۰۹	امام، ۴۴، ۵۲، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶
توحید، ۴۸	آموزه های مدنی، ۱۴
جامعه، ۱۴، ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲۴، ۲۵	انجیل، ۲۸، ۱۳۹
	ایران، ۲۶، ۶۲، ۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴
	۸۹، ۱۳۳، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۳، ۱۴۴

۱۳۳, ۱۳۴, ۱۳۵, ۱۳۹, ۱۴۰, ۱۴۳,	۲۷, ۳۰, ۳۸, ۴۰, ۴۱, ۴۴, ۴۵, ۵۰,
۱۴۴, ۱۴۵, ۱۴۶, ۱۴۷	۵۲, ۵۳, ۶۶, ۶۹, ۸۹, ۱۰۴, ۱۱۲,
حقوق اسلام, ۴۵	۱۱۶, ۱۳۵, ۱۳۹
حقوق اقتصادی, ۳۴, ۳۸, ۴۰, ۶۷,	جامعه مدنی, ۱۹
۱۱۳, ۶۸	جهان, ۲, ۹, ۱۰, ۱۴, ۳۱, ۵۹, ۶۱,
حقوق بشر, ۲, ۳, ۸, ۱۰, ۱۱, ۱۲,	۶۲, ۶۴, ۷۱, ۷۴, ۷۵, ۷۶, ۷۷, ۷۸,
۱۳, ۱۷, ۱۸, ۲۰, ۲۱, ۲۲, ۲۳, ۲۵,	۷۹, ۸۱, ۸۶, ۸۹, ۹۹, ۱۰۷,
۲۶, ۲۹, ۳۰, ۳۱, ۳۲, ۳۳, ۳۴, ۳۶,	جهان شمول, ۹, ۱۰, ۱۴, ۸۹, ۱۰۷,
۳۷, ۳۸, ۳۹, ۴۰, ۴۷, ۵۰, ۵۴, ۵۹,	جهل, ۲۳, ۹۳
۶۰, ۶۱, ۶۲, ۶۳, ۶۴, ۶۵, ۶۶, ۶۷,	حق, ۸, ۱۲, ۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۲, ۲۷,
۶۹, ۷۰, ۷۱, ۷۲, ۷۳, ۷۴, ۷۵, ۷۶,	۴۱, ۴۳, ۴۵, ۴۷, ۴۹, ۵۱, ۵۲, ۵۳,
۷۷, ۷۸, ۷۹, ۸۰, ۸۱, ۸۲, ۸۳, ۸۵,	۵۴, ۵۹, ۶۹, ۸۵, ۸۶, ۸۷, ۸۸, ۸۹,
۸۶, ۸۷, ۸۹, ۹۳, ۹۴, ۹۶, ۹۷, ۹۸, ۹۹,	۹۸, ۱۰۱, ۱۰۳, ۱۰۹, ۱۱۰, ۱۱۱,
۱۰۰, ۱۰۷, ۱۰۸, ۱۰۹, ۱۱۷, ۱۳۹,	۱۱۲, ۱۱۳, ۱۱۴, ۱۱۵, ۱۱۶, ۱۳۵,
۱۴۰, ۱۴۳, ۱۴۶, ۱۴۷	۱۳۶, ۱۳۷, ۱۳۸, ۱۴۰
حقوق مدنی, ۱۷, ۳۱, ۳۴, ۳۸, ۴۰,	حق حیات, ۱۸, ۴۷, ۴۹, ۵۴
۶۴, ۶۷, ۶۸, ۷۰	حقوق, ۲, ۳, ۸, ۱۰, ۱۱, ۱۲, ۱۳,
حکومت, ۵۳, ۶۹, ۱۱۳	۱۷, ۱۸, ۲۰, ۲۱, ۲۲, ۲۳, ۲۵, ۲۶,
حمایت, ۳۰, ۳۳, ۳۴, ۳۷, ۶۴, ۶۶,	۲۷, ۲۸, ۲۹, ۳۰, ۳۱, ۳۲, ۳۳, ۳۴,
۶۸, ۷۱, ۸۹, ۱۰۸, ۱۱۰, ۱۱۱, ۱۱۲,	۳۶, ۳۷, ۳۸, ۳۹, ۴۰, ۴۱, ۴۳, ۴۵,
۱۱۴, ۱۱۵, ۱۳۳, ۱۳۴	۴۷, ۴۸, ۵۰, ۵۲, ۵۳, ۵۴, ۵۹, ۶۰,
حیات, ۸, ۳۶, ۴۹, ۵۵	۶۱, ۶۲, ۶۳, ۶۴, ۶۵, ۶۶, ۶۷, ۶۸,
دادگری, ۲۹, ۵۱	۶۹, ۷۰, ۷۱, ۷۲, ۷۳, ۷۴, ۷۵, ۷۶,
دانش, ۲۱, ۵۳, ۹۹	۷۷, ۷۸, ۷۹, ۸۰, ۸۱, ۸۲, ۸۵, ۸۶,
دانشگاه, ۳, ۸۲, ۸۸, ۹۹, ۱۳۹, ۱۴۰,	۸۷, ۸۹, ۹۳, ۹۴, ۹۶, ۹۷, ۹۸, ۹۹, ۱۰۰,
۱۴۳, ۱۴۴, ۱۴۵, ۱۴۶	۱۰۱, ۱۰۷, ۱۰۸, ۱۰۹, ۱۱۰, ۱۱۱,
دین, ۳۲, ۴۷, ۴۸, ۴۹, ۵۳, ۵۴, ۷۰,	۱۱۲, ۱۱۳, ۱۱۴, ۱۱۵, ۱۱۶, ۱۱۷,

۵۵، ۵۴، ۵۳	۱۰۰، ۸۷
قواعد، ۸، ۱۷، ۲۱، ۲۲، ۲۴، ۲۶، ۳۸،	ستم، ۸، ۱۳، ۲۷، ۲۸
۳۹، ۶۹، ۷۹، ۸۲، ۱۰۰، ۱۳۹، ۱۴۴	سیاست، ۲، ۸۸
قواعد بنیادین، ۲۳	سیاست‌گذاری، ۱۰
کتاب، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۴، ۶۳، ۹۳،	شخصیت، ۳۳، ۳۷، ۴۷، ۸۵، ۱۱۰،
۱۳۹، ۱۴۴، ۱۴۷	۱۱۳، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۳۴
کرامت، ۴۷، ۵۰، ۸۲، ۸۹	شخصیت حقوقی، ۱۱۰
کشور، ۶۲، ۶۶، ۷۱، ۷۵، ۸۷، ۹۹،	شرک، ۲۸، ۴۸، ۵۳
۱۰۹، ۱۱۱، ۱۱۳، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۸،	شکنجه، ۸، ۱۲، ۱۸، ۳۴، ۶۸، ۸۵،
۱۴۴، ۱۴۵	۱۰۳، ۱۰۹، ۱۱۱، ۱۳۷
کفر، ۵۳	صادق، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶
کوروش بزرگ، ۲۶	صلح، ۲۸، ۳۲، ۳۷، ۴۱، ۴۷، ۵۳، ۵۴،
گفت و گو، ۱۷	۱۰۷، ۱۱۵
گفت و گوهای میان فرهنگی، ۸۲	ظلم، ۱۰۸
محیط زیست، ۴۷، ۵۴، ۵۵، ۸۶	عدالت، ۳۲، ۴۷، ۵۱، ۵۲، ۱۰۷، ۱۴۵
معاد، ۲۳، ۹۳	عدل، ۵۲
منع، ۱۸، ۲۱، ۲۲، ۳۴، ۴۵، ۴۷، ۷۰،	عطف بماسبق، ۲۲
۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷	علی علیه السلام، ۱۰
منع شکنجه، ۳۶	فرهنگ، ۶۱، ۷۰، ۷۷، ۸۱، ۸۲، ۹۷،
میان فرهنگی، ۹۹	۹۹
نسبی، ۳۲، ۶۱، ۶۵، ۱۰۰	فساد، ۲۳
نسل، ۴۵	قانون، ۱۲، ۱۹، ۲۲، ۲۵، ۶۴، ۶۹،
نهج البلاغه، ۲۳، ۴۰	۷۱، ۱۰۸، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۶، ۱۳۳،
وحدانیت، ۴۷، ۴۸، ۱۵۱	۱۳۴، ۱۳۶، ۱۳۷
	قرآن، ۱۰، ۲۳، ۴۰، ۴۱، ۴۹، ۵۱، ۵۲،